

Educació Infantil

Consideracions generals

L'Educació Infantil constitueix una etapa escolar **no obligatòria** que acull els nens i nenes de 0 a 6 anys i que es divideix en dos nivells de tres anys cadascun.

Finalitats i característiques de l'Educació Infantil

L'Educació Infantil té com a finalitat principal la de cobrir les necessitats físiques, afectives, intel·lectuals i socials dels nens i nenes de 0 a 6 anys per mitjà d'una pedagogia adequada.

Aquesta etapa contribuirà a afavorir l'evolució integral dels nens i nenes. Evolució de la qual destaquem, principalment, el desenvolupament d'aquestes capacitats:

- Conèixer el seu cos, les seves possibilitats i limitacions i adquirir una progressiva autonomia en les seves activitats habituals.
- Relacionar-se amb els altres mitjançant diverses formes d'expressió i de comunicació.
 - Observar i explorar el seu entorn natural, familiar i social.

Les **característiques essencials** que defineixen aquesta etapa escolar són tres:

1. Necessitat d'una col·laboració amb la família.

La relació i col·laboració escola-família, punt clau al llarg de tota l'escolarització, adquireix un valor essencial i fonamental durant els primers sis anys. Família i escola han d'actuar a l'uníson per tal de satisfer les necessitats que expressa i manifesta l'infant, i anar introduint i potenciant el desenvolupament de l'adquisició d'hàbits cap a la progressiva autonomia personal.

2. Coordinació amb les altres etapes educatives.

L'Educació Infantil es considera com una etapa amb entitat pròpia en la qual es defineixen uns objectius, continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals) i unes línies generals de metodologia per al procés d'ensenyament-aprenentatge.

3. Funció social i funció educativa.

L'Educació Infantil es desenvolupa, paral·lelament, des d'una funció social d'ajut al medi familiar i des d'una funció educativa amb la finalitat de desenvolupar al màxim les capacitats dels alumnes (a partir dels objectius i continguts propis d'aquesta etapa).

A partir d'aquestes característiques podem definir les tres grans **finalitats** que persegueix l'Educació Infantil:

1. Potenciar i afavorir el desenvolupament màxim de les capacitats respectant, en tot moment, la diversitat i les possibilitats dels diferents alumnes.

Es plantejaran diverses situacions en les quals, juntament amb la interacció alumne/a-mestra, es potenciï i afavoreixi l'aprenentatge d'habilitats, estratègies, actituds i conceptes, i cadascuna de les diverses competències que impliquen.

2. Comprensió de desigualtats socials i culturals.

S'haurà de tenir en compte que els nens i nenes arriben a l'escola amb unes experiències i vivències familiars diferents que, juntament amb les seves pròpies característiques, defineixen el grau determinat de competències individuals. En qualsevol tipus de desigualtat es partirà de les diferents competències del moment per a prevenir possibles dificultats posteriors.

3. Preparació per a un bon seguiment de l'escolaritat obligatòria.

Es tracta de permetre a l'alumne/a d'accedir als coneixements propis de la cultura (és a dir, els diversos llenguatges de comunicació i de representació de la realitat) mostrant-ne el caràcter funcional a partir de l'atribució d'un sentit complet.

La divisió de l'etapa per nivells

L'Educació Infantil comprendrà dos nivells. El primer és fins als dos anys i el segon va dels tres als cinc anys d'edat.

El primer nivell (0-2) es caracteritza principalment per la satisfacció immediata de les demandes de l'infant en relació amb les seves necessitats bàsiques (alimentació, higiene i descans) i també la iniciació de l'autonomia en contraposició a la total dependència del primer any.

En aquestes primeres edats es formen les figures afectives (mare i pare, germans, avis, mestre/a...) que els nens i nenes assumeixen com a models a imitar i exerceixen un fort efecte reestructurador en la formació de la seva personalitat.

En aquest nivell s'atendrà al desenvolupament del moviment, al control corporal, a les primeres manifestacions de la comunicació i del llenguatge oral, a les pautes elementals de convivència i de relació social i al descobriment de l'entorn immediat.

El segon nivell (3-5) es caracteritza principalment per l'assoliment d'una gran autonomia en l'adquisició d'hàbits i el domini progressiu del llenguatge verbal.

En aquest nivell es procurarà que el nen/a aprengui a fer ús dels diversos llenguatges de comunicació, descobreixi les característiques físiques i socials del medi en què viu, elabori una imatge positiva i equilibrada d'ell mateix, i adquireixi els hàbits bàsics de comportament que li permetin una elemental autonomia personal.

Els alumnes necessiten un ambient càlid i segur en el qual puguin fer front al coneixement gradual del medi i adquirir els recursos que els permetin d'accedir-hi. Ara bé, al seu torn, aquest ambient ha de satisfer el desig de conèixer i de descobrir, ja que els alumnes d'aquesta edat tenen una gran curiositat i interès per conèixer tot el que els envolta, un cop superada una primera etapa en la qual l'alumne pren consciència del seu propi jo.

El procés d'aprenentatge de cadascun dels nens i nenes es realitzarà a partir de la seva maduració personal i de les possibilitats que se li ofereixin d'interaccionar amb el seu entorn.

Característiques evolutives dels nens de 0 a 5 anys

Són molts els grans canvis evolutius que desenvolupa el nen/a durant els seus primers anys de vida. Canvis múltiples, ràpids i generalment successius, en referència a cadascuna de les dimensions innates amb les quals l'ésser humà neix: la psicomotriu, la lingüística, la cognitiva i la personal-social.

Al llarg d'aquests anys, el nen/a passa per diversos moments que el caracteritzen i diferencien per la seva especificitat de necessitats, habilitats, aptituds, relacions i formació de sentiments i emocions.

En els dos primers anys, i especialment durant el primer, és quan es produeixen els canvis qualitius més ràpids en cadascuna de les dimensions anomenades anteriorment.

El pas de l'any i mig als dos es caracteritza pel desenvolupament del control d'esfínters. La seva total adquisició dependrà de la maduresa de cada nen/a, entre els dos i tres anys.

Dels tres als quatre anys el seu llenguatge evoluciona fins a la utilització de la frase completa i el seu vocabulari pot assolir les 1 200 paraules.

Finalment, dels quatre als sis anys es destaca el desenvolupament i la consolidació del pensament intuïtiu.